PSIHANALIZA
07.04.2004
curs 20

desexualizarea inconstinetului la alfred adler

In ultimele cursuri dedicate lui Freud se observa ca aceta desexualizeaza Inconstientul.

Daca Adler este primul care realizeaza aceasta desexualizare a Inconstientului sau daca Freud a produs-o?

R: Adler este primul care initializeaza in psihanailiza orientarea catre desexualizarea Inconstientului pentru ca acest geste se produce la 1911 cand freud nu-si elaborase inca cea de-a doua terie despre psihic.

Aceasta psihologie individuala mai este psihanaliza sau este altceva?

Intrebarea are doua surse: pe de o parte relatiile personale dintre Freud si Adler. Aceste relatii au fost foarte tensionate din momentul in care Adler s-a desprins de Freud dpdv doctrinal si cei doi au facut schimb de replici acide la adresa celuilalt. In 1937 Adlet il califica pe Freud drept escorc, viclean si complotist. La randul sau Freud comenta cu duritate destinul discipolului sau. O alta sursa consta in inoirile aduse de Adler.

Dincolo de relatiile personale el aduce o serie de **innoiri** importante, acestea sunt:

1. *Desexualizarea Inconstientului si sublinierea importantei socialului pentru viata psihica in genere si pentru Inconstient in special.*

Pentru Inconstient aceasta ideea are drept consecinta faptul ca in viziunea lui Adler Incomstientul are continuturi sociale: dorinta de autoafirmare si sentimentele de inferioritate care sunt o variabila dependenta a dorintei de autoafirmare. Din perspectiva lui Adler dorinta de autoafirmare si sentimentele de inferioritate ca si incercarile de a le compensa deriva din faptul ca omul este o fiinta sociala. O consecinta imediata este orientarea sa spre Eu. Aceasta reorientare spre social si spre Eu nu este o optiune teoretica ci are o baza empirica si anume:

-clientela lui Adler este total diferita de clientela lui Freud. Clientela lui Adler provenea din persoane cu probleme de integrare sociala (oameni saraci). Copilaria lui Alfred Adler intr-o familie numeroasa; al doilea nascut intre sase frati, l-a predispus s devina sensibil spre aceasta clientela defavorizata. Ca atare, in viziunea lui Adler nevroza are alta etiologie; nu mai este etiologia sexuala, nu mai este conflictul dintre natura si cultura, este o incercare esuata de a gasi forme acceptate social pentru dorinta de autoafirmare.

Adler :"nevroza este o incercare culturala ratata de eliberare de un sentiment de inferioritate in vederea dobandirii unui sentiment de superioritate".

Preferinta lui Adler pentru finalitatea spere deosebire de preferinta lui Freud pentru cauzalitate

- *Scopul este capaciatatea de a raspunde cat mai bine cerintelor vietii sociale* (Adler), ca si in cazul Inconstientului Adler combate o unilateralitate prin alta unilateralitate. In ceea ce priveste unilateralitatea si cauzalitatea : C.G. Jung. Teoria lui Adler este incadrabila in psihanaliza deoarece mentine principiile esentiale ale acesteia. In primul rand este vorba despre *mentinerea conceptiei boala psihica-sanatate psihica*. Ca si la Freud intre boala si sanatate psihica este doar o deosebire graduala si edifica o psihologie a starii de sanatate pe baza psihopatologiei.
- Alt principiu*: importanta decisiva a primei copilarii pentru destinul ulterior al individului*.
- In al treilea rand Adler *mentine impartirea psihicului intr-un psihic constient si un psihic inconstient,* considerand psihicul constient ca fiind decisiv.
- In al patrulea rand, conceptia despre psihoterapie bazata pe ideea de importanta a inconstientului si aprimei copilarii, psihoterapia adleriana este si ea bazata pe *constientizarea continuturilor inconstiente*.

Teoria autoestimatiei

Adler este asociat cu complexul de inferioritate (este de fapt o teorie a autoestimatiei). Are meritul de a se fi ocupat de aceasta dimensiune a persoanei, elemente din teoria sa fiind regasite la Heinz Kokut, care cade pe aceleasi notiuni.

Autoestimatia = o functie psihica care consta in sentimentul valorii proprii sau sentimentul de sine, care ocupa dupa Filip Lersch o pozitie intermediara intre functiile supeioare (vointa, gandirea) si infrastructura psihica data de Inconstient.

Scopul autoestimatiei pe care adler o vede doar in relatiile cu cerintele socaiale ***il constituyie realizarea echilibrului autoestimativ***, unul din aspoecteleesentiale umane ale securitatii psihice. Realizarea echilibrului autoestimativ indica posibilitatea de a raspunde cerintelorsociale, in timp ce sentimentul de inferioritatea indica incapaciatatea de a raspunde cerintelor sociale sau apariria unor noi cerinte care destructureaza vechiul echilibru, ceea ce face necesara realizarea unui nou autoechilibru autoestimativ.

Dpdv ontogenetic prima forma a sentimentului valorii proprii este negativa, adica, in copilarie cu totii tarim un sentiment de inferioritate dat de incapaciattaea copilului d ea face fata singura necesitatilor vitale (sunt satisfacute de catre parinti). Dpdv ontogenetic instalarea sentimentului de sine incepe cu un sentiment d einferioritate care este universal. Fiind universal este in acelasi timp tranzitoriu. In conditii normale de dezvoltare sentimentul de inferioritate de dizolva, dar exista si situatii si conditii care il fixeaza, respectiv il transforma in complex de inferioritate.

Care sunt ***conditiile*** care duc la ***transformarea sentimentului de inferioritate in compex de inferioritate?***

R1: handicap fizic sau particularitati fizice. Ex: par rosu, inaltime prea mare/prea mica, supraponderabilitate sau subponderabilitate. Are loc reactia de respingere. S-a constat experimental sau prin observatie ca in comunitatile animale indivizii care se abat de la norma sunt atacati de de ceilalti membri, scopul fiind de a-i elimina de la reproducere.

R2: pe langa handicapul fizic mai este si apartenenta la categorii sociale defavorizate.

R3: apartenenta la sexul feminin.

R4: educatia familiala. (cand este excesiv de autoritara poate transforma in complexe sentimentele de inferioritate).

In momentul in care apare un sentiment de inferioritate, psihicul isi mobilizeaza fortele pentru a-l elimina si a-l transforma intr-un sentiment pozitiv de sine. Adler a vazut acest sentiment de compensare il studiul deficientelor organice. A constatat ca unii dintre marii compozitori (Beethoven) au avut deficiente de auz. Prima reactie in copilarie la sentimentul de inferioritate este crearea unei fictiuni in care inferioritatea este inlocuita cu superioritatea. Dupa Adler aceasta reusita devine scopul primordial al vietii copilului care se reflecta in replici accesibile observatiei. Aceasta fictiune de superioritate este una absolut egoista, asociala. In mod originar ea tine cont doar de dorinta copilului de a-si depasi acest sentiment de inferioritate. Socializarea este gasirea unor mijloace acceptate social pt a realiza aceasta fictiune. Prin urmare fictiunea initiala este cenzurata de „simtul social" (totalitatea normelor culturale pe care parintii le transmit copiilor).

Maturitatea si sanatatea psihica echivaleaza cu gasirea de forme socializate de exprimare a dorintei de autoafirmare.

COMPENSARILE

Dpdv al directiei de actiune respectiv daca vizeaza cauzele sau doar efectele sentimentului de inferioritate, compensarile pot fi **clasificate** in:

-compensari reale, compensarea sansei urmatoare;

-pseudocompensarea.

1.In cazul compensarilor ***reale*** actiunea care vizeaza inlaturarea sentimentului de inferioritate se adreseaza cauzelor care l-au provocat. Daca sentimentul d einferioritate are cauze fizice atunci o compensare reala va viza acest aspect si va incerca sa-l dezvolte (mai ales la adolescenta). Lersch „compensarea sansei urmatoare" **Ex.:** in cazul deficientelor fizice compensarea poate fi atinsa si prin dezvoltarea aptitudinilor intelectuale, si invers.

Rezulatatele compensarii pot fi uneori dincolo de asteptare, adica se poate ajunge la performante remarcabile => fenomen de supracompensare. **Ex**: cazul lui Demostene care dintr-un balbait reuseste sa se transforme in cel mai vestit orator. Dpdv adlerian putem vorbi de un optimism antropologic care se deosebeste de pesimismul lui Freud, si conform acestui optimism nu exista situatie umana iremediabil compromisa daca este acceptata ca atare si se lupta pentru depasirea ei.

2. ***Pseudocompensarile*** sunt acea forma de compensare care, datorita unor cauze obiective sau subiective nu actioneaza asupra cauzelor sentimentului de inferioritate, ci doar asupra efectului (sentimentul de inferioritate) care este indepartat din constiinta.
-protestul viril,
-contraidealul,
-resentimentul.